

Eksperten

Poul Henning Petersen
Landskonsulent
Planteværn, Seges

Samdrift af marker er en vej til mere sædskifte

Af Poul Henning Petersen
Landskonsulent Planteværn, Seges

Massive problemer med hanespore truer flere steder majsdyrkingen. Herbicidresistens hos italiensk rajgræs og agerrævehale giver især i forbindelse med pløjefri dyrkning store tab i sædskifter med meget vintersæd. Så i de egne af landet, hvor der er en blanding af kvægbrug med ensidig majsdyrkning og svinebrug/plantebrug med meget vintersæd, er samdrift af marker måske en mulighed, der kan blive en stor fordel for begge parter.

En vårafgrøde som majs sanerer for alle græsser med undtagelse af hanespore og grøn skærmaks, som begge trives rigtig godt i majs. De to arter skiller sig også ud ved ikke at kunne klare sig i vintersæd.

Mange majsavlere oplever problemer med hanespore og grøn skærmaks i marker med hyppig eller ensidig majsdyrkning (foto 1). De to arter spredes effektivt med bl.a. majshøsteren, og de klarer sig godt i majs, fordi de er varmeelskende og spirer sent frem, men de er skyggefølsomme og klarer sig på grund af den sene fremspiring ikke godt i vinter- og vårkorn samt andre afgrøder, der giver konkurrence på deres fremspiringstidspunkt. Ved sen såning af vårkorn og i åbne afgrøder af både vår- og vintersæd kan der dog godt opstå plads til hanespore og skærmaks, ikke mindst i kørespor (foto 2).

Hanespore og grøn skærmaks har hårde frø, som har en levetid på op til 10-15 år. Derfor er det vigtigt at tage majs ind i sædskiftet, inden bestandene har opformeret sig til et niveau, hvor de er svære at bekæmpe effektivt.

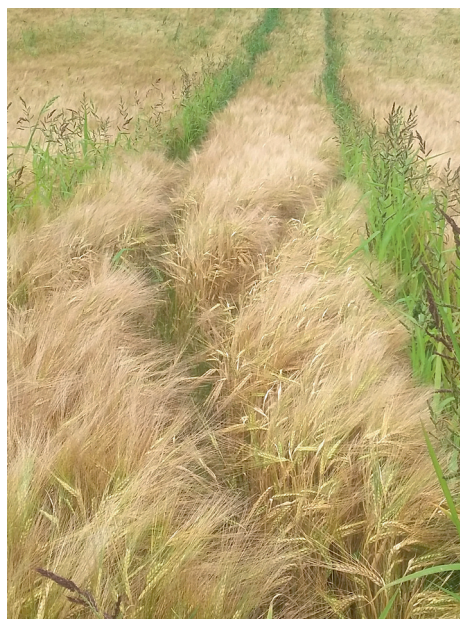
Hanespore er polyploid, dvs., at den har 'flere sæt gener'. Udvikling af resistens sker derfor langsomt, men selektionen er til gengæld kraftig, når der dyrkes majs i monokultur. Man regner med, at en ud af en million planter har et resistensgen. Ved 100 hanesporeplanter pr. kvm betyder det groft sagt, at der vil være én plante pr. hektar, som kan overleve en sprøjtning med MaisTer. Resistens vil se ud som på foto 3. Billedet er fra en mark behandlet med MaisTer. Det er ikke sikkert, at der her er tale om resistens, men der er en risiko for, at det kan være begyndende resistens.

Sædskifte mod græsukrudt

- Op til 1950'erne sagde datidens landmænd: "Man skal være tro mod sin kone og sit sædskifte". I løbet af 1970'erne blev begge dele overflødiggjort på grund af den kemiske industri (henholdsvis p-piller og pesticider). Citatet fra professor Niels Kjærsgaard er uhyggelig aktuelt for bedrifter med græsukrudt. Herbicidresistens er under hastig udvikling, og med ingen udsigt til nye ukrudtsmidler er det en skidt cocktail.

Hanespore spirer sent frem i majs.
Foto: Mogens Andersen, SAGRO.

Sent sået vårbyg i 2016 gav hanespore mulighed for at spire frem, ikke mindst i kørespor. Nis Callesen, LandboSyd.

Hanespore bekæmpet med MaisTer. De enkelte overlevende planter kan måske skyldes resistens. Mogens Andersen, SAGRO.